No. 1649 — 1852

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des [illegible]. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

[illegible]DERDAG, 23 SEPTEMBER.

AMSTERDAM, 22 September.

Gisteren hebben de beide Kamers eene zitting gehouden, waarin [illegible], buiten de redevoeringen der respektieve presidenten. De heer Philipse, de nieuw benoemde president der eerste Kamer, sprak zedig en bescheiden slechts over zijne persoonlijkheid, zonder aan zijne redevoering eenige de minste politieke kleur te geven. De heer Anemaet, als oudste van jaren tijdelijke voorzitter der Tweede Kamer, vergat genoegzaam zijne persoonlijkheid, om met lof uit te weiden over het goede dat de nieuwe orde van zaken sinds 1848 had aangebragt, onder de goedkeuring der bevolking, die door den uitslag der jongste verkiezingen getuigenis had afgelegd dat zij tevreden is. Evenwel beide redevoeringen, dewijl zij slechts moeten worden beschouwd als pligtplegingen zonder eenige konsequentie, hebben geene bijzondere beteekenis, al is het dat de wellevendheid in beide Kamers beveelt die te doen drukken.

De Tweede Kamer zal heden eene zitting houden om rapport te hooren en beslissing te nemen over de geloofsbrieven der nieuwe of herbenoemde leden der Kamer. Daarna zal zij overgaan tot het opmaken van eene lijst van drie kandidaten, waaruit de Koning den president der Kamer zal kiezen.

Men heeft nu gedurende twee zittingen achter elkander tot president gekozen den heer Boreel van Hoogelanden. Wij meenen, dat men niet beter kan doen dan met dat lid op nieuw tot president te benoemen. De heer Boreel heeft de vergaderingen met veel takt en de meest [illegible] bestuurd. Zijn invloed, [illegible] die hij tusschen de partijen heeft ingenomen, maken hem meer dan menig ander voor het voorzitterschap geschikt. Ook zien wij niet, waarom de Kamer, zoo zij een goeden president bezit, zou overgaan tot de keus van een anderen. Daarvoor kan geene andere reden bestaan dan de kleingeestige zucht om aan elk op zijne beurt de onderscheiding van het voorzitterschap te gunnen; een doel dat nooit te bereiken is.

Dat gunnen van onderscheidingen is een gebrek van onzen landaard, dat eensdeels te wijten is aan de geringe uitgestrektheid van ons rijk; andersdeels aan de oligarchieke familie-regering der voormalige republiek. Beide hebben zamen gewerkt om dat gunnen tot systeem te maken.

Intusschen heeft de Tweede Kamer in de laatste jaren getoond, dat bij haar de neiging bestaat om zich aan de oude niet loffelijke gewoonte te onttrekken. Zij benoemde den heer van Goltstein tweemaal tot president: den heer Boreel heeft zij ook twee achtereenvolgende jaren met de leiding der debatten belast; wij hopen, dat zij hem voor de derde maal met die taak mag vereeren.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal [illegible] Philipse het hem opgedragen voorzitterschap met de volgende rede aanvaard:

MIJNE HEEREN!

Door Zijne Majesteit den Koning daartoe benoemd, ben ik als Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal in uw midden opgetreden en heb ik onze Vergadering geopend.

Bijzonder vereerd met deze zoo belangrijke onderscheiding, en met het blijk van vertrouwen, door den Koning aan mij geschonken, besef ik niettemin het groote gewigt en het moeijelijke der taak, welke aan mij is opgedragen.

Ten volle, Mijne Heeren, gevoel ik hoe bezwarend het voor mij wezen zal, om slechts eenigermate te voldoen aan hetgeen van mij zal worden gevorderd. Onder biddend opzien tot God, om mij te ondersteunen in het volbrengen der pligten, aan de betrekking van Voorzitter verbonden, zal ik alles, wat in mijn vermogen is, trachten aan te wenden, om het voorzitterschap dezer Kamer, tot de uitoefening waarvan ik geroepen ben, met eere te bekleeden.

Met het oog op de Grondwet en op de bepalingen van ons Reglement van Orde, stel ik mij voor, Mijne Heeren, uwe vergaderingen met zorg te leiden en in het besturen onzer beraadslagingen den weg te volgen, dien mijne geachte voorgangers mij hebben aangewezen.

Wanneer ik het oog vestig op de zoo belangrijke wets-ontwerpen, welke reeds in de vorige zitting aan de Staten-Generaal voorgedragen, doch onafgedaan zijn gebleven, en tevens daarbij gedenk, dat deze op nieuw, ook nog met andere, aan de Staten-Generaal zullen worden voorgelegd, dan wachten ons, Mijne Heeren, vele en zeer gewigtige werkzaamheden. Mogten onze beraadslagingen, ook onder mijn voorzitterschap, met zorg en kalmte tot welzijn van Nederland worden ten einde gebragt, ik zoude mijne aan te wenden pogingen met den besten uitslag bekroond achten.

»Wilt, bid ik, Mijne Heeren, ook mij als uwen Voorzitter met welgevallen ontvangen; gelieft ook mij in de uitoefening mijner betrekking met uwen bijstand, met uwe voorlichting te ondersteunen; vereert mij met uwe welwillendheid, met uwe toegevendheid, met uw vertrouwen; opregtelijk betuig ik daarop den hoogsten prijs te zullen stellen.

Met de bede, dat het God moge behagen onze gezamenlijk aan te wenden pogingen ter bevordering der ware belangen van Koning en Vaderland te zegenen, verklaar ik het Voorzitterschap van de Eerste Kamer der Staten-Generaal te aanvaarden.

De Vergadering is daarop overgegaan tot het trekken der afdeelingen, waarna de leden zich naar hunne afdeelingen hebben begeven, om zich bezig te houden met de keuze van voorzitters en ondervoorzitters en van de leden voor de Kommissie tot het ontwerpen van een adres van antwoord op de troonrede.

De zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren is door den heer Anemaet, als oudste van jaren tijdelijk voorzitter, met de volgende aanspraak geopend:

MIJNE HEEREN!

Het is de vierde maal, dat door mij, als oudste van jaren, met het tijdelijk voorzitterschap bekleed, uwe eerste vergadering wordt geopend.

Werden de eerste maal vragen door mij gesteld, die door eene onzekere toekomst moesten worden opgelost, en herinnerde ik u, dat onze handelingen op die toekomst eenen grooten invloed zouden uitoefenen, later veroorloofde ik mij de aansporing, om de belangen des Vaderlands zoo te behartigen, dat wij ten nutte des Lands, tot eere van hen, die ons hierhenen hadden afgevaardigd, en ter bevestiging van het regerend Stamhuis zouden werkzaam zijn.

Thans, M. H., is deze Kamer voor de helft vernieuwd, en is door het Nederlandsche volk uitspraak gedaan over onze handelingen. En *die* uitspraak, M. H., was bemoedigend. Zij spoort ons aan, om op den ingeslagen weg voort te gaan en niet te vertragen.

„Immers, de hernieuwde keuze heeft eene eerste verkiezing schier algemeen bevestigd; en eene vrijgevige ontwikkeling onzer staatsinstellingen en volksvrijheden als wenschelijk en door de meerderheid begeerd doen kennen. M. H., twee jaren hebben belangrijke hervormingen aangebragt.

„Het Nederlandsche volk heeft veel gewonnen bij het vaststellen van kies-, provinciale- en gemeentewetten, en wat aan die hoofdwetten eene bijzondere kracht geeft, is, dat zij in het midden der volksvertegenwoordiging een gunstig onthaal vonden en schier met eenparigheid van stemmen werden bekrachtigd.

„Gaan wij voort, Mijne Heeren, in gelijken geest te handelen, en vergunt mij, bij den welkomstgroet, dien ik u allen toebreng, de aansporing te voegen tot onvermoeiden arbeid, en de bede, dat onze werkzaamheden mogen gezegend blijven, ten nutte van den Koning, van het Nederlandsche volk en van het Vaderland.

Met een beroep op uwe goedgunstige medewerking, verklaar ik deze vergadering geopend.

Daarna zijn twee kommissien benoemd, tot onderzoek van de geloofsbrieven der nieuw verkozen leden, die morgen rapport zullen uitbrengen.

Terwijl zeer vele leden der Tweede Kamer zich blijkens het voorloopig verslag tegen het wets-ontwerp op het Armbestuur verklaarden, waren er zeer vele andere leden, die er zich mede ingenomen betoonden. Om onze lezers ook met de zienswijze van deze laatsten bekend te maken, laten wij hier volgen wat het voorloopig verslag te hunnen aanzien in het midden brengt.

„§ 4. Tegenover het tot nu toe ontwikkeld gevoelen stond dat van zeer vele andere leden, die de aangeduide hoofdstrekking der wet òf niet, òf niet zoo onvoorwaardelijk afkeurden; haar in vele opzigten een uitmuntend, aan de behoeften des tijds beantwoordend zamenstel noemden, en zich genegd toonden om daaraan, behoudens wijziging van sommige bepalingen, hun zegel te hechten.

„Naar dit gevoelen liet het voorschrift van art. 195 der Grondwet: *het armbestuur wordt door de wet geregeld*, geene andere opvatting toe, dan die de Regering daaraan geeft, namelijk regeling van het armbestuur in zijn geheel, zonder eenige beperking: eene regeling dus, die *alle* instellingen van weldadigheid, de kerkelijke en bijzondere, zoowel als de burgerlijke en algemeene, omvat. Tot staving van dit gevoelen beriep men zich insgelijks, en naar men meende met veel meer grond, op de geschiedenis van het genoemde grondwets-artikel.

„Art. 226 der vorige Grondwet hield de volgende bepaling in, die ook in de Grondwetten van 1814 en 1815 letterlijk zoo voorkwam: „Als eene zaak van hoog belang wordt ook het *armbestuur* en de opvoeding der arme kinderen aan de aanhoudende zorg der Regering bevolen. De Koning doet insgelijks van de inrigtingen dienaangaande, jaarlijks, een uitvoerig verslag aan de Staten-Generaal geven." De beteekenis van het woord *armbestuur* in dit grondwets-artikel is nooit twijfelachtig geweest. Zij kon zulks te minder zijn, daar de in 1815 benoemde Kommissie tot herziening der Grondwet in haar rapport eene omschrijving van datgene wat der aanhoudende zorg van de Regering werd aanbevolen, gegeven had, die de kennelijke bedoeling aantoonde, om daaronder inzonderheid en bovenal de kerkelijke instellingen van weldadigheid te begrijpen. Er wordt in dat rapport, naar aanleiding van het genoemde artikel, van gestichten voor grijsaards en zwakken, van gedenkteekenen van voorvaderlijke godsdienst, Christelijke liefde en weldadigheid gesproken, waarin de Koning levend belang stelde, en welke belangstelling voor al zijne opvolgers een grondwettig voorschrift werd. In overeenkomst met deze onmiskenbare bedoeling heeft dan ook het jaarlijksch verslag aan de Staten-Generaal van de inrigtingen aangaande het armbestuur, sedert 1816 onafgebroken al die inrigtingen, ook de kerkelijke zoowel als de bijzondere, omvat. Nooit is beweerd, dat men door zulk eenen omvang aan het jaarlijksch verslag te geven, verder ging, dan de Grondwet toeliet, of dat de Regering, door daarvoor inlichtingen te vragen, zich waagde op kerkelijk gebied, en de vrijheid van bijzondere instellingen te zeer aanrandde. Integendeel is van de zijde der Staten-Generaal steeds op het geven der meest mogelijke volledigheid aan het jaarlijksch verslag aangaande de inrigtingen van het armbestuur aangedrongen. Alleen is onder de werking der Grondwetten van 1815 en 1840 meermalen beweerd, dat de Regering de haar bevolen *aanhoudende zorg* voor het armbestuur verkeerd begreep en handelde, „als of *zorg* de magt insloot om al wat de Kroon noodig keurde te gebieden."

„Om aan die verkeerde opvatting een einde te maken en ook te dezen aanzien eene betere orde van zaken te doen heerschen, is bij de herziening der Grondwet in 1848 de regeling *door de wet* van het armbestuur voorgeschreven. Maar er is niet het minste blijk voorhanden, dat toen aan het woord *armbestuur* een meer beperkte grondwettige zin is gehecht, dan daaraan, sedert meer dan dertig jaren, zonder iemands tegenzeggen, gegeven was. Als men zich op het standpunt verplaatst, waarop de grondwetgever van 1848 zich met opzigt tot het armwezen bevond, zou zulk eene beperking hoogst onwaarschijnlijk geweest zijn."

Hier volgt dan eene zeer somber gekleurde schets van den toestand, waarin niet enkel ons Vaderland, maar geheel Europa verkeerde ten jare 1848, met betrekking tot het Armwezen, waaruit de gevolgtrekking wordt afgeleid, dat de grondwetgever ongetwijfeld moet bedoeld hebben het geheele Armwezen bij de wet te doen regelen. Dan vervolgt het verslag:

„De algemeenheid der uitdrukking *armbestuur* in art. 195 der Grondwet wordt door de tegenstanders van het thans ontwikkeld gevoelen toegestemd; maar zij beroepen zich, om de opvatting van het woord in een meer beperkten zin te wettigen, op andere artikelen der Grondwet. Men zou tegen het hieromtrent aangevoerde kunnen overstellen, dat indien de grondwetgever in art. 195 alleen op het burgerlijk of algemeen armbestuur had gedoeld, hij dit evenzeer zou hebben uitgedrukt, als in art. 194 het *openbaar* van het *bijzonder* onderwijs door de daar gekozene bewoordingen bepaaldelijk is onderscheiden. Evenzoo acht men de verwijzing naar de artt. 147, 165 en 168 der Grondwet niet afdoende, want ofschoon men eene regeling bij de wet van het armbestuur in zijnen geheelen omvang wil, zou men daarom nimmer zijne toestemming geven tot zoodanige regeling, waardoor het eigendomsregt geschonden wierd of het Staatsgezag bevoegdheid verwierf, om zich te mengen met zaken van zuiver kerkelijken aard.

„Tegen de stelling, dat art. 195 der Grondwet de regeling van het armbestuur in zijnen geheelen omvang zou hebben bedoeld, laat men nog gezegden gelden, die in de gewisselde stukken tijdens de grondwetsherziening van 1848 voorkomen. De daaraan ontleende bewijsgronden verliezen echter veel van hunne kracht, daar de tegenstanders zelven moeten erkennen, dat degenen, die destijds eene te uitgestrekte bemoeijenis der Regering met de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid bestreden, toch van de onderstelling [illegible], dat de wet tot regeling van het armbestuur ook [illegible] opzigtelijk die instellingen zou bevatten. [illegible] in het Algemeen Verslag van de Kommissie [illegible] Rapporteurs uit de Dubbele Kamer van 27 September [illegible] gezegd, „hoogelijk afkeuren, indien de tot stand te brengen wet op dit onderwerp [het armbestuur] de strekking had om de bijzondere instellingen van weldadigheid, met name ook de diakonien, *te zeer* in hare vrijheid van handelen te belemmeren." Dit gezegde is te meer opmerkelijk, als men het in verband

bragt met hetgeen weinige maanden te voren in de Tweede Kamer over het wets-ontwerp van 1845 en 1847 betrekkelijk de ondersteuning van behoeftigen was voorgevallen, en dus aan de leden dier Kamer nog versch in het geheugen moest liggen. Toen werd bij een verslag van 20 November 1847, uit naam van een zeer aanzienlijk deel dezer leden, met nadruk de geheele onafhankelijkheid der diakonien bepleit. In het volgende jaar, tijdens de grondwetsherziening, ontmoet men van die stemming naauwelijks eenige sporen meer. Men scheen, onder den indruk van dreigende gebeurtenissen in het buitenland, vrij algemeen van het stelsel dier geheele onafkelijkheid teruggekomen te zijn. Men wilde in 1849 niets meer dan dat de diakonien bij de wet niet *te zeer* in hare vrijheid van handelen zouden worden belemmerd.

„In dienzelfden zin schijnt het gezegde der Regering van 1848 omtrent het *aantasten* der bijzondere instellingen van weldadigheid te moeten worden opgevat. Van dit *aantasten* behoort trouwens in eene wet tot regeling van het armbestuur, ook volgens het gevoelen dat thans wordt uitgedrukt, niet de rede te zijn. Men wil ook van die zijde niets meer beweren, dan dat de Grondwet eene regeling van het armbestuur in den uitgestrektsten zin toelaat, geenszins dat zij dit gebiedt; geenszins dat men bij die regeling verder zou moeten gaan, dan een welbegrepen staatsbelang en de zorg voor de openbare orde en veiligheid medebrengt.

„Dat staatsbelang vordert intusschen, naar dit gevoelen, dat ook omtrent de diakonien wettelijke bepalingen worden gemaakt, voornamelijk strekkende om verkeerdheden en misbruiken te keer te gaan en eenige meerdere eenheid in de pogingen tot leniging der armoede te brengen. Dat die verkeerdheden en misbruiken bestaan, wordt van de andere zijde niet ontkend en kan ook moeijelijk geloochend worden. Men wil daardoor geenszins te kennen geven, dat ontrouw in het geldelijke beheer bij de kerkelijke armbesturen veelvuldiger zou voorkomen, dan bij ieder ander; maar wel dat omtrent dit beheer niet altijd de noodige contrôle plaats vindt, en tevens dat de armenzorg zelve van sommige diakonien veel te wenschen overlaat. Onder de leden der Kamer waren er, die in plattelandsgemeenten onder hun oog de armenzorg door kerkelijke armbesturen hadden zien oefenen, op eene wijze, alsof het er op aankwam, om te toonen, hoe men met de meeste middelen het minst mogelijke nut kon stichten.

„Maar al bestond deze drangreden niet, dan zou toch aan wettelijke bepalingen omtrent de diakonien behoefte zijn, om aan den tegenwoordigen ongeregelden en ongunstigen toestand der diakonien een einde te maken. Die toestand wordt door de bestrijders der wet veel te veel uit het oog verloren. Deze armbesturen bezitten thans geenszins die volkomene onafhankelijkheid in hun beheer, welke men voor hen inroept: zij hebben die hier te lande nooit bezeten. Zij zijn steeds eenigermate als openbare instellingen beschouwd, ook blijkens het genot van het zoogenaamde *jus pauperum*, van enkele vrijdommen in het stuk van belastingen, die, zoo zij niets meer dan bijzondere vereenigingen waren, welligt strijdig met art. 172 der Grondwet konden worden geacht. Zij zijn ook thans met opzigt tot hun beheer aan voorschriften gebonden, in sommige opzigten bezwarender dan de thans voorgestelde, in andere van de voorgedragene wetsbepalingen alleen daarin verschillende, dat die voorschriften den toets der wettelijkheid [illegible]

„Maar wat vooral niet uit het oog mag worden verloren, de diakonien zijn thans, onder werking der wet van 28 November 1818 of liever van de toepassing, daaraan door de regterlijke gewijsden gegeven, aan drukkende bezwaren onderworpen. Zij worden gedwongen tot het doen van voorschotten tot ondersteuning van behoeftigen, die elders domicilie van onderstand hebben en tot het terugbetalen van hetgeen elders tot ondersteuning van bij haar armlastige behoeftigen is voorgeschoten. Gedurig worden zij in geschillen en regtsgedingen over het domicilie van onderstand gewikkeld. Telkens zijn zij blootgesteld aan botsingen met andere instellingen van weldadigheid en met gemeentelijke en provinciale besturen.

De voorgedragene wet heeft — sommigen harer tegenstanders hebben dit volmondig erkend — de strekking om die bezwaren weg te nemen, aan de niet-gesubsidieerde diakonien, ten minste wat de bedeeling betreft, vrijheid te verzekeren en tevens het heilloze subsidie-stelsel, dat te gelijk de diakonien in eenen afhankelijken toestand plaatst en voor de oefening eener op goede grondslagen gevestigde, binnen de vereischte grenzen beperkte armenzorg zoo nadeelig werkt, allengs af te schaffen.

Trekt men nu dit alles bijeen, dan kunnen, naar dit gevoelen, van de voorgedragene wet, zoo zij in werking kwam, zulke verderfelijke gevolgen niet worden verwacht, als de tegenstanders schijnen te gelooven. Is onder de werking van het tegenwoordig, voor de diakonien belemmerend stelsel de godsdienstige weldadigheid niet uitgedoofd, zij zal na de invoering der wet geenszins verflaauwen. Veeleer laat het zich met de Regering verwachten, dat zij zal worden gewekt, en dat, indien al niet algemeen, ten minste op vele plaatsen, tusschen de verschillende armbesturen een edele wedstrijd zal ontstaan, om in doeltreffende ondersteuning der behoeftigen elkander voorbij te streven.

(Vervolg en slot morgen.)

De *Patrie* van Brugge maakte dezer dagen zijne lezers bekend met de bekende fransche brochure over de protestantsche geheime genootschappen, die, zegt hij, door een zelfden band vereenigd, ten slotte ook slechts hetzelfde doel hebben, de vernietiging van het Katholicismus in Nederland, waartoe zij ieder langs verschillende wegen, welke de *Patrie* opgeeft, werkzaam zijn; het artikel eindigt aldus:

„De schrijver der Memorie deelt al de middelen mede, welke die genootschappen aanwenden om hun doel te bereiken; zoo zeer zelfs, dat zij niet eens voor het bespottelijke terug deinzen; zie hier een voorbeeld.

„Het toeval heeft gewild, dat de meeste moestuinen rondom Amsterdam en al de bleekerijen in de nabijheid van 's Hage sedert onheugelijke tijden door Katholijken worden bewerkt. Welk een heilloos lot voor de Protestanten, die veroordeeld zijn om slechts groenten te eten, die door Katholijken geplant zijn, en slechts linnengoed te dragen, dat door ultramontaansche handen bezoedeld wordt! Het geheim genootschap *Unitas* daarvan kennis genomen hebbende, heeft zich gehaast nabij Amsterdam een moestuin en in den omtrek van 's Hage eene bleekerij aan te koopen, welke zij aan ijverige geloofsgenooten ter bewerking gaf. Het schijnt echter dat de ijver van *Unitas* slecht beloond is, en dat de zorg voor de *zedelijke en stoffelijke* belangen der Protestanten niet kon beletten, dat die twee met groote kosten aangelegde inrigtingen den kreeftengang gingen, en haren ondergang doen te gemoet zien.

„Wij zullen er niet meer van zeggen, want het is geenszins ons voornemen om de onverdraagzame bedoelingen van zekere protestantsche school, en de hatelijke, soms kinderachtige middelen, die zij bezigt, bloot te leggen. Die wanhopige pogingen, die in het werk worden gesteld om den vooruitgang van het Katholicismus te belemmeren, zullen overigens evenzeer in Nederland als elders mislukken. 'T is eene laatste stuiptrekking, die door stervenden wordt gemaakt."

De Belgische *Indépendance* zegt eene telegrafische depêche van Parijs te hebben ontvangen, waarin gemeld wordt, dat de Prins-President een dekreet uitgevaardigd heeft dat reeds in de *Moniteur* is verschenen, en waarbij het regt van invoer van 15 centimes op 100 kilo Belgische steenkolen, ingevoerd tusschen Halluin en Longwy op 30 centimes, en het regt op onbewerkt gegoten ijzer, ingevoerd langs denzelfden weg tusschen Blancmisseron en Longwy, van 4 op 5 franks wordt gebragt.

De *Indépendance* onthoudt zich voor als nog van eenige aanmerkingen, maar zegt alleen dat van de zijde der Belgische regering niets gedaan is wat dezen maatregel van het Fransche gouvernement zou kunnen verklaren of regtvaardigen.

Bij gelegenheid der opening van de gewone vergadering der Staten-Generaal, meenen wij hier te moeten laten volgen de naamlijsten der leden, waaruit de beide Kamers thans zijn zamengesteld:

EERSTE KAMER.

NOORDBRABANT. Jhr. Mr. M. A. J. van der Beken Pasteel; Jhr. L. J. B. van Sasse van Ysselt, B. Verhey van den Bogaard, H. P. van den Dries en F J. F. de Bruyn.

GELDERLAND. Jhr. Mr. C. E. J. F. van Nispen van Pannerden, Jhr. H. W. Baron van Aylva van Pallandt van Waardenburg en Neerrijnen, Jhr. Mr. C. H. Baron van Rhemen van Rhemenshuizen, Mr. C. C. van Lidth de Jeude, en

ZUID-HOLLAND. D. Blankenheym, O. B. 't Hooft, Mr. J. A. Philipse, *Voorzitter*, A. van Rijckevorsel Hz., Mr. A. Boxman, Jhr. Mr. W. M. de Brauw en A. van Weel Dz. [illegible] sem en Jhr. Mr. F. L. H. J. Bosch van Drakestein.

ZEELAND. Mr. W. C. M. de Jonge v. Ellemeet en Mr. C van der Lek de Clercq.

UTRECHT. Jhr Mr. J. C. Martens van Sevenhoven en Baron d'Albling van Giessenburg.

FRIESLAND. Jhr. G. R. G. van Swinderen, Jhr. Mr. F. J. J. v. Eysinga en Jhr. F. A. M. A. van Andringa de Kempenaer.

OVERYSSEL. Mr. W. H. Cost Jordens, Mr. J. A. van Royen en Jhr. J. D. C. Baron v. Heeckeren v. Wassenaer.

GRONINGEN. J. de Sitter en Mr. J. J. Cremers.

DRENTHE. Mr. W. J. Tonckens.

LIMBURG. L. F. H. Beerenbroek, Jhr. L. L. G. M. de Villers de Pité en P. Regout.

TWEEDE KAMER.

Groningen. S. Blaupot ten Cate.
Zuidhorn. G. Reinders.
Appingadam. J. F. Zijlker en R. Westerhoff.
Assen. Mr. L. Graaf van Heiden Reinestein en Mr. P. van der Veen.
Leeuwarden. Mr. J. Dirks en S. Verwey.
Sneek. Mr. H. W. Huguenin en Mr. A. F. Jongstra.
Dokkum. J. F. Ter Bruggen Hugenholtz.
Steenwijk. J. A. de Fremery.
Zwolle. Mr. B. W. A. E. Baron Sloet tot Olthuis en Mr. G. Groen van Prinsterer.
Almelo. Mr. M. J. de Man en Dr. W. R. Baron van Hoëvell.
Deventer. Jhr. C. M. Storm van 's Gravesande.
Zutphen. Mr. J. P. P. Baron van Zuylen van Nyevelt en Mr. W. B. Dullert.
Arnhem. W. Baron van Lijnden en A. Baron Mackay.
Nijmegen. Jhr. J. A. C. A. van Nispen van Sevenaer en Jhr. G. G. G. C. K. Dommer van Poldersveldt.
Tiel. E. W. van Dam van Ysselt.
Amersfoort. Mr. A. W. van Eugelen en Mr. S. van Walchren.
Utrecht. Mr. J. K. Baron van Goltstein en [illegible] van Doorn.
Hoorn. Mr. A. S. van Nierop en Jhr. Mr. D. van Akerlaken.
Alkmaar. J. J. Rochussen en S. A. de Moraaz.
Haarlem. Mr. W. H. van Voorst.
Amsterdam. Mr. M. H. Godefroi, H. Stolte, Mr. J. Heemskerk Bz., Mr. F. A. van Hall en Mr. H. Provó Kluit.
Leyden. Jhr. Mr. D. T. Gevers van Endegeest en P. H. Baron Taets van Amerongen tot Natewisch.
Gouda. Mr. G. M. van der Linden en Mr. L. Metman.
Delft. Mr. K. A. Poortman en Mr. W. Wintgens.
Rotterdam. J. C. Baud en *Jhr. Mr. W. T. Gevers Deynoot.*
's Gravenhage. Jhr. W. Boreel van Hogelanden en Mr. P. C. Schooneveld.
Dordrecht. Mr. G. A. de Raadt en Mr. P. Blussé van Oud-Alblas.
Gorinchem. C. Schiffer.
Middelburg. Mr. J. J. Slicher van Domburg en Mr. D. van Eck.
Goes. P. J. Bachiene.
Zierikzee. Mr. S. H. Anemaet.
Breda. Mr. L. D. Storm en Mr. K. A. Meeussen.
Tilburg. Dr. C. L. A. Beens en Mr. F. J. Jespers.
Eindhoven. J. F. van der Heyde en Mr. J. B. Bots.
Maastricht. Mr. E. van Wintershoven en K. L. de Limpens.
Roermond. Mr. P. L. de Lom de Berg en J. J. A. van Wylich.
Boxmeer. Mr. J. B. J. Hengst.
's Bosch. Mr. J. L. A. Luyben en Dr. J. H. H. de Poorter.

Hulde aan Dr. Newman.

„Wij zijn van meening dat er aan de regtspleging in ons land eene bedenkelijke wonde is toegebragt, en dat de Roomsch-Katholijken voortaan maar al te veel grond zullen hebben om te zeggen, dat er hier voor hen geen regt is, zoodra de protestantsche gevoelens van gezworenen en regters mede in het spel komen." *The Times.*

Bedrag der vorige opgave	*f* 763.12
Van A. M. V.	*f* 1.00
	f 764 12

Den 1 Oktober e. k., zal er eene vergadering van deelhebbers der Ned. Rijn-spoorweg-Maatschappij alhier plaats [illegible] finantieele maatregelen te nemen voor de uitvoering van het plan tot verlenging des wegs naar de Duitsche grenzen en naar Rotterdam. De direktie heeft in haar verslag, deswege gegeven, gemeld, dat zij in onderhandeling wenscht te treden met een Engelschen aannemer, die bereids daartoe aanbiedingen heeft gedaan. De kosten, welke de direktie zoo min mogelijk maken wil, zijn berekend als volgt: onteigening tusschen Arnhem en de Duitsche grenzen en van Utrecht naar Rotterdam *f* 960,000; weg van Arnhem naar de Duitsche grenzen *f* 1,144,000; van Utrecht op Rotterdam *f* 2,880,000; materiaal *f* 1,800,000, te zamen *f* 7,080,000. Voor de plans van den brug over den IJssel en andere kunstwerken wordt dagelijks de goedkeuring der regering te gemoet gezien.

In ons nommer van Dingsdag is door het wegvallen van een tusschenzin eene feil ingeslopen, die op eene konstitutionneele ketterij uitloopt. Daar leest men, pag. 1 kol. 2, »het parlementair gouvernement leeft slechts door de gratie des Konings." Dit moet zijn: »Het parlementair gouvernement leeft, behoudens de regten der grondwet, slechts door de gratie des Konings."

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Woensdag 22 September.

[illegible] bragt, dat tot leden van de kommissie voor het adres van antwoord op de openingsrede door de afdeelingen benoemd zijn, de heeren, van Beeck Vollenhoven, de Jonge van Ellemeet, van Swinderen en van Andringa de Kempenaer. — Die kommissie heeft haar ontwerp-adres bereids in gereedheid en wordt dit thans ter tafel gebragt, en naar de afdeelingen verzonden, welke zich onmiddellijk met het onderzoek zullen gaan bezig houden. De vergadering wordt inmiddels tot 's middags *een* ure geschorst.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Woensdag 22 September.

In deze zitting zijn overeenkomstig het voorstel der daartoe gisteren benoemde kommissie, al de nieuw gekozen leden der Kamer toegelaten, met uitzondering der heeren Huguenin en de Lom de Berg, die alsnog de bij de Grondwet gevorderde eeden moeten afleggen.

Daarna is men overgegaan tot het kiezen van kandidaten tot het voorzitterschap.

Bij het sluiten dezes, is men daarmede bezig.

Men meldt ons uit 's Hage *per Telegraaf* dat als kandidaten tot het voorzitterschap der Tweede Kamer verkozen zijn:

Eerste kandidaat, de heer Dullert.
Tweede » » van der Linden.
Derde » » van Zuylen van Nyevelt.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 Sept. De geestdrift die de Prins-President op zijn verblijf te Lyon en te St. Etienne ontmoet, is onbeschrijfelijk, en te meer in het oogvallend, omdat de socialistische partij in die streken het sterkst was; doch ook deze gevreesde vijanden der orde roepen thans om strijd mede: *Leve de Keizer!*

— Aan de hertogin van Orleans is op hare reis in Zwitserland een ongeluk overkomen. Het rijtuig waarin zij met hare beide zonen gezeten was, is door de onhandigheid van den koetsier omgeslagen in eene diepe sloot vol water, en de vorstin heeft in dien val haar sleutelbeen gebroken. De prinsen waren onbezeerd. De hertogin is terstond naar Lausanne vervoerd. De laatste tijdingen waren bevredigend.

— De heeren Jules Favre en Sain waren verkozen als leden van den algemeenen raad in het departement Loire; die verkiezing is nietig verklaard, uithoofde beide heeren geene direkte belastingen betalen in genoemd departement.

— Een groot aantal hier gevestigde of verblijvende En-

gelschen, zijn naar Londen vertrokken, om er de begrafenisplegtigheid van den hertog van Wellington bij te wonen.

— De metselaars van Vaugirard hebben den arbeid gestaakt; zij eischten een hooger loon en doorliepen de straten onder het zingen der *Marseillaise*. De policie nam dadelijk krachtige maatregelen; een zestal belhamels werden gearresteerd, waarna de orde hersteld was.

(*Per telegraaf.*) PARIJS, 21 Sept. In de redevoering, welke de President bij gelegenheid van de inwijding des standbeelds van Keizer Napoleon te Lyon uitgesproken heeft, worden de volgende zinsneden opgemerkt:

„Ter [illegible] hebben wij de oogenblikken van krisis gelaten, waarin, door de verwarring van de beginselen van het goed en kwaad, de bestgezinde gemoederen zich hebben laten medeslepen. De voorzigtigheid en de vaderlandsliefde vorderen in dergelijke omstandigheden, dat de natie tijd tot nadenken hebbe, voor dat zij eene beslissing neme omtrent hare toekomst; en het is nog moeijelijk voor mij te weten onder welken naam ik de [illegible]

„[illegible] titel van President de zending kon [illegible] maken, welke mij was toevertrouwd en voor welke ik niet ben terug gedeinsd, dan zal ik niet, uit persoonlijk belang, dezen titel wenschen te verwisselen tegen dien van Keizer."

MADRID, 15 September. In Katalonië is eene bende valsche munters ontdekt en op heeter daad betrapt.

Men leest ook vele bijzonderheden nopens rooverijen, die in vele provinciën gepleegd worden. In de nabijheid van Gibraltar werd, na een hardnekkig gevecht, eene bende van 20 bandieten vernietigd; acht werden gedood en de overigen gevangen genomen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 20 Sept. De direkteur van politie alhier heeft het berigt tegengesproken dat de minister van eeredienst, v. Raumer, medeoprigter zou geweest zijn van den protestantschen Bond.

— [illegible] de Eerw. PP. Jezuiten te Aken zijn voorloopig verblijfkaarten ter hand gesteld.

— Men schrijft uit Rhijnpruissen dat de zaak der Jezuiten en die van *Collegium germanicum* ook op den provincialen landdag ten sprake is gebragt. Gelijke berigten verneemt men uit verschillende streken van Pruissen.

— Men schrijft uit Munchen, dat onder de aldaar vergaderde [illegible] Staten de meest vol[illegible] betreffende de tolkwestie [illegible] antwoord door hen op de jongste Pruissische verklaring te geven, naar alle waarschijnlijkheid niet gunstig zal uitvallen.

— Men zegt dat de bruggen van Huningen en van Bazel door den overstroomenden Rhijn zijn weggerukt. Het *dagblad van Bazel* heeft aan zijne geabonneerden, in een elders gedrukt klein berigt, gemeld, dat zijne drukkerij door den hoogen vloed is onder water gezet.

BERLIJN, 20 Sept. Eergisteren middag is in den ministerraad o. a. ook over de kerkelijke quæstie beraadslaagd.

— Des Konings reis naar Oldenburg, is definitief op 24 dezer vastgesteld.

WEENEN, 19 Sept. Zoo als men weet, heeft Rusland Montenegro erkend als een souvereinen en van Turkije onafhankelijken Staat. Krachtens deze erkenning heeft de Vladika van Montenegro den titel van souvereinen prins aangenomen. De divan heeft daartegen geprotesteerd, waarop de Montenegrijnsche regering zich mede tot ons kabinet om erkenning gewend heeft. Men twijfelt niet of Oostenrijk zal het voorbeeld van Rusland volgen, te meer, omdat de Montenegrijnen, sedert de Turken hunne [illegible] vorstendom, minst genomen met Turkije gelijk staat, wat legitimiteit en oudheid betreft.

— De Keizer heeft voor zijn vertrek naar Pesth, aan verscheidene van hoog verraad beschuldigde personen genade geschonken.

— De *W. Ztg.* geeft de hoop te kennen, dat de inschrijvingen op de nieuwe leening het bedrag van 80 millioen zullen te boven gaan.

ITALIE.

— Men leest dat de leden van den raad van finantien te Rome tegen 20 October e. k. bijeengeroepen zijn, om tegen de maand November met hunne werkzaamheden een aanvang te maken. In dien raad zullen 4 prelaten zitting nemen. Ook zegt men dat, als maatregel van bezuiniging, het aantal provincien zal verminderd worden; onder die, welke met de overigen zullen vereenigd worden, noemt men: Orvieto, Camerino, Ascoli en Rieti.

BELGIE.

BRUSSEL, 21 September. Men zegt dat de Koning ditmaal op Maandag e. k. de zitting der Kamers niet in persoon zal openen.

De minister van binnenl. zaken zal, naar men verzekert, verslag geven van de onderhandelingen met Frankrijk.

De *Indépendance* berigt dat het ministerie van de herkiezing des heeren Verhaegen tot Voorzitter der Kamer van Vertegenwoordigers eene kabinetskwestie zal maken.

— Gisteren werd hier het kongres van geneeskundigen geopend. Onder de vreemdelingen, daarbij tegenwoordig, bevonden zich de volgende Nederlanders: Mr. de Sitter, van Groningen; Dr. J. W. Schick en von Baumhauer, van 's Hage; W. H. Suringar en Prof. E. H. von Baumhauer, van Amsterdam. Dr. Schick is tot een der vice-presidenten benoemd.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 22 September.

GEHUWD (21 Sept.): J. W. Diesfeldt met T. P. A. Dirksen.
BEVALLEN (19 Sept.): B. Rubens, geb. Kolin Speijer, Z.
OVERLEDEN (17 Sept.): A. C. Lodewijks, geb. Höcker, 65 j. — (18 Sept.): M. H. van Essen, 10 w. - E. de Vries, 17 j. — (20 Sept.): A. E. G. Veth, 5 m.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	pCt.	21 SEPT. 4½ u. gebl.	22 SEPT.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		64⅝	64½	64⅝	
Dito Dito	3	77⅝	77⅛		
Dito Dito	4	96¾	96¾	96⅞	
Dito Obligatien O. I.	4	96½	96½		
Amortis. Syndic.	3½				
Handel-Maatschappij	4½	125¾			
Aand. Rijn-Spoorweg.					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.					
FRANKRIJK, Obligatien	3	52 13/16	52¾	52 13/16	
SPANJE bij Ardoin 1835	5	73⅜	73⅜		
Dito Nieuwe	1				
Dito 2/m. Bourvell.		23 5/16	23 13/16	23⅞	
Dito	3	50 9/16	50 9/16		
Dito Binnenl. 2400 P.		45⅞	46 1/16	46 5/16	46 5/16
Coup. Bewijzen.		2 1/16			
Amortisable Schuld		6⅜	6¼		
PORTUGAL te Londen	5	43⅜			
Dito Dito	4	39⅝	39½		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	108⅜	108¼		
Dito Dito 1828 en 1829		107	107		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		97⅜	96⅞		
Dito	4½	103⅜			
Dito bij *Hope*	4	91 13/16	91⅞		
Dito bij *Stieglitz en C°.*		91 5/16	91 5/16	91⅜	
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito					
POLEN, Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4 7/16			
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 *f*					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	79 5/16	79¼	79¼	
Dito 1847	2½	41⅜	41 5/16	41 7/16	
Dito 1851	2½	40¼	40¾	40 11/16	
Dito Nieuwe	5	91 5/16	91 1/16	91¼	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*		87			
Dito	4	70¼			
Letter B	5	91 3/16	90⅞	91	
Aand. met Loting fl. 500 *f*					
Nieuwe dito » 250			250		
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer* 5 pCt.					
BRAZILIE te Londen 1824	5	100⅞			
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	5				
MEXICO Nieuwe		26 7/16	26⅜	26 7/16	
VENEZUELA à £ 100	3½				
GRENADA à £ 100	2	23¼	23		
ECUADOR à £ 100					

Polen, Cert. 4 pCt. 86 1/16; Gren. uitg. 12⅜, ¾.

Onze fondsenmarkt was heden over het geheel flaauw gestemd, zonder dat de handel in geene der soorten eenige levendigheid vertoonde, uitgezonderd in Oostenrijksche en Spaansche, in dewelke eenige verkooporders plaats vonden.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 56¼	Livorno	2/m.	*f* 38⅞
„	zigt	„ 56⅝	Napels	„	„ 81⅛
Bordeaux	2/m.	„ 56 1/16	Petersburg	„	„ 1,86
„	½/m.	„ 56 5/16	Weenen	6/w.	„ 30¾
Madrid	3/m.	„ 246	Augsburg	„	„ 35⅜
Cadix	„	„ 246	Frankfort	„	„ 98¾
Seville	„	„ 242	Hamburg	2/m.	„ 35¼
Bilbao	„	„ 243	„	zigt	„ 35 7/16
Lissabon	„	„ 42	Londen	2/m	„ 11,90
Porto	„	„ 42	„	zigt	„ 11,95
Genua	2/m.	„ 46⅝	Rotterdam		„ ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 21 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 55⅜; 1840, 5 pc. 100⅜; 1848, 100¼; 1852, 101⅛; Spanje Ard. 1 pc. 23 9/16; Binnenl. 3 pc. 46⅜; Coupons —; Rom. Leening 1835 —.

PARIJS, 20 Sept. Fransche 3 pc. 78,20; id. 4 pc. —,—; 4½ pc. 104,30; Schatk. —,—; Bank-Actien 2845,—; Belg. 1840, 5 pc. 102¼; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 50⅛; Binnenl. 3 pc. 46⅛; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —,—; 1849, —,—; 1851, —,—; Haïti —,—; Rom. Leening 1850, 99.

MADRID, 15 Sept. Spanje 3 pc. 47¼; Ardoins 1 pc. 24¼; Uitg. Schuld 6⅜; Coupons 1¾.

LONDEN, 20 Sept. Cons. kont. 100¼ a 100⅜; op tijd 100¼ a 100⅜; Braz. 103½ a 104½; 1829/39 103 a 104; Den. 3 pc. 83 a 84; 5 pc. 106½ a 107½; Ecuad. 4¾ a 5; Gren. 23½ a 23¾; Uitgest. 12⅝ a 12⅞; Mexiko — a —; Nieuwe 25½ a 25⅝; Peru 4½ pc. 104 a 105; Uitgest. 65 a 66; Rusl. 1822 5 pc. 118 a 119, (N.) 4½ pc. 104½ a 105; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 39 a a 39½; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23¾ a 23⅞; 3 pc. 50½ a 51; Coup. cert. 3 a 3½; Passive 6¼ a 6⅝, Holl. 2½ pc. 65¼ a 65½; id. 4 pc. 99 a 99½; Venez. 43 a 45; Uitg. 16½ a 17.

BERLIJN, 20 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 94⅞; Loten 128½; Rusl. Stiegl. 4 pc. 98; Pools. 4 pc. —; Loten fl. 200 22; id fl 300 153½; id. fl. 500 92; Amsterdam zigt 143g, id. 2/m. 142¼g.

HAMBURG, 20 Sept. Rusl. Eng. Leen. 112½; Stiegl. 4 pc. 91; Spanje, Ard. 3 pc. 22½; Binnenl. 3 pc. 43¼.

FRANKFORT, 20 Sept. Met. 5 pc. 82¼; 4 pc. 65⅝; 2½ pc. 42½; Bank-Actien 1406; Darmst. Loten fl. 50 89¾; id. fl. 25 31⅜; Badensche Loten fl. 50, 65¼; id fl. 35, 38⅜; Nassausche 28½; Holl. 2½ pc. 64⅝, Werk. Sch. 4 pc. 96¾; Sijndic. 3½ pc. 95¼.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 25,80	a —	Pruissische	*f* 34⅝	a —
Napelsche	- 23,30	„ —	Spaansche	- 2,45	„ —
Div. in £St.	- 11,87½	„ —	Hamb. Russ.	- 37	„ —
Eng. Russen	- 12,15	„ —	Russ. in Z. R.	- 37⅜	„ —
Fransche	- 56 5/16	„ —	„ Pap. „	- —	„ —
Belgische	- 56 1/16	„ —	Pools. in Fl.	- 27¼	„ —

Coup. Portug. Binn. Schuld, 2e Semester 1852 (N°. 21) *f* 46¼.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,85	à 9,90
Oude Gerande Dukaten	» 5,55	» 5,60
Wigtige Souvereinen	» 11,90	» 12,—
» Pistolen	» 9,65	» 9,75
Stukken van 20 Francs	» 9,60	» 9,65
Baren Goud en Speciën à *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn 11½ à 12 pc.		

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	*f* 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,34	» 2,37
Brabandsche Kroonen	» 2,65	» 2,70
Fransche	» 2,70	» 2,75
Pruissische Daalders	» 1,74	» 1,77
Zilver 1000 à 980	*f* —,—	à —,—
» 900 » 700	» 104,50	» 105,—

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 20 Sept. Uit de eerste hand zijn afgedaan twee zeilende ladingen, te zamen ca. 16000 bn. Arracan Rijst, per *Watergeus* en *Red River*, tot *f* 6.

Heden zijn verkocht: 204 en 43 vn. Maryland Tabak per *Admiral* en 20 vn. dito per *Bessel*.

21 Sept. De heden geveilde ca. 700 bn. beschadigde Aracan Rijst zijn verkocht tot *f* 5¼ a 6.

Heden zijn afgedaan tot geheimen prijs 10/2 leggers Arak per *J. C. Schotel* en 119/2 dito dito per *Nijverheid*.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 22 Sept. Tarwe tot vorige prijzen met redelijken handel aan konsumptie verkocht: 130 ℔ b. Poolsche *f* 315; 126 ℔ mind. dito *f* 285; 129 ℔ Brunswijker *f* 265, 270; 127 ℔ roode Elve *f* 255; 130 ℔ dito *f* 265.

Rogge prijshoudend met veel handel ter verzending en aan kons. - verkocht in Entr.: 117, 118, 119 ℔ n. Archangel *f* 171, 173, 175; in cons.: 123 ℔ Donau *f* 195; 122. 123 ℔ Pruiss. *f* 202, 205; 117 ℔ Gedr. *f* 180.

Garst wat aangenamer 113 ℔ j. Deens *f* 168 100 ℔ N. vries winter *f* 150.

Haver in eendoen 87 ℔ N. fijne *f* 115.

Boekweit zonder handel.

Koolzaad. Vriesch 43 £. Op 9 vaten Olie in April ek. 58; Sept. en Oct. 34½ £. *Raapolie* op 6/w. *f* [illegible] Vliegend *f* 30½, 1; 1°. Mei ek. *f* 33½, [illegible] Oct. *f* 31, Nov. *f* [illegible] Dec. *f* 32½. *Lijnolie* op 6/w. [illegible] Vliegend [illegible] Hennepolie op 6/w. *f* 39; Vliegend *f* 38.

SCHIEDAM, 21 Sept. Rogge. Verkocht: 144/2 ℔ Koersche *f* 198 6/w. — Gerst. Verkocht: 129/2 ℔ Koersche *f* 183 kont., *f* 184 6/w. — Moutwijn *f* 15; Jenever *f* 18,50; Amst. Proef *f* 18,75, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 21 Sept. *Koffij.* Er zijn gedaan 354 vaten Brazil en 300 b. Java.

Katoen. Voor binnenslands zijn gedaan 169 b. Florida, 75 b. Texas en 73 b. Louisiana.

Granen. Prijzen ferm met weinig handel.

Rijst. Voortdurend levendig gevraagd. Er zijn gedaan 1500 z. Arracan *uncleaned* tot *f* 5⅜ E.

Ruwe Suiker. Met veel vraag en gunstige prijzen. [illegible] gedaan 985 k. blond Havana.

LONDEN, 20 Sept. *Ruwe Suiker.* [illegible] gaat kan men echter nog zeilende ladingen [illegible] vorige prijzen. *Geraffineerd.* Gestampte, [illegible] uitvoer tot vorige prijzen.

Koffij. Native Ceylan met goede vraag tot 43 s. 6 d. a 44 s. De markt blijft ferm en er [illegible] veiling.

Rijst. Na de beurs zijn [illegible] z. Arracan tot 8 s. 10½ d. en eene zeilende lading dito tot 9 s.

Talk. Met veel vraag. Voor Kaarsmeer is betaald 39 s. 2 d. a 40 s. per cwt.

Granen. De aanvoer van buitenslands sedert Maandag be-

stond in : 15,651 qrs. Tarwe, 1273 qrs. Garst, 51,591 qrs. Haver, 22,150 v. en 3575 z. Meel.

LIVERPOOL, 20 Sept. *Katoen.* Er zijn gedaan 8000 b. tot ferme prijzen.

BORDEAUX, 18 Sept. *Voorloop.* Armagnac 59; Marmande 58. De 3/6 disponibele blijft staan op 96 fr. 50.

SCHEEPSTIJDINGEN.

STAVANGER, 17 Sept. Het schip Johanna, kapt. van der Baan, van Archangel narr Amsterdam, is gisteren met verlies van boogspriet en overgeworpen lading, alhier binnengeloopen; de kapitein vreest dat er water bij de lading is gekomen en zal dientengevolge lossen.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 21 Sept. A. Canalin, Haltio, Akyab, l. v. Cowes.
HELVOET, 21 Sept. T. Cacase, Tancrede, Messina

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den.......... op 45° N. Br., 10° W. L.: Jacoba Helena, kapt. Pfeil, v. Rotterdam n. Batavia.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

AKIJAB, Haltio, Canelin: 5789 b. Arracan Rijst, Ubel en Sillem.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 22 Sept. in lading naar:

Keulen	J. Noll, de Windhond.
Duisburg	H. J. Kamp, Vlijt en Hoop.
Wesel	B. Brinkkamp, 2 Gebroeders.
Dusseldorp & Neus	H. v. Stokkum, Atlan.
Manheim	Jb. Wilson, Ceres.
Ludwighaven	Ant. Fritz, Cristina.
Frankf. & Coblenz	E. v. d. Bruggen, Frankf. N°. 13.

AMSTERDAM, 21 Sept. vertrokken:

Manheim	W. Rippert, Carl von Rottech.
Mainz	K. Rau, Jonge Pauline.
Ludwighaven	P. Kehl, Ludwighaven N°. 5.

Rijnhoogte	ARNHEM 20 Sept.	2 el 25 duim.
	KEULEN 20 „	12 vt. 9 „

BOEKAANKONDIGING.

Redenen van mijne bekeering tot de Katholijke Kerk van den Wel Eerw. Heer J. GORDON, *priester van het oratorie St. Philippus Neri, naar de 5e. Engelsche uitgave, door den vertaler van* DE HEILIGE VADER. *Amsterdam, C. L. van Langenhuysen* 1852. *Ten voordeele van arme en verlatene kinderen.*

Voor al wie belang stelt in de godsdienstige quæstiën van den dag, is zeker niets meer de aandacht waardig, dan de verbazende vaart, die de terugkeer tot de Katholijke Kerk in Engeland onder de Anglikanen genomen heeft.

De Anglikaansche scheuring en ketterij was een middelding gebleven tusschen Protestantismus en Katholicismus. Met behoud van de katholijke hierarchie, waarvan zij het hoofd, den Paus, verworpen had, bleef de Anglikaansche scheuring in 't eerst gehecht aan de meeste katholijke waarheden, die zij evenwel langzamerhand bij gebrek aan goddelijk gezag niet kon handhaven, moest verwaarlozen, vergeten, verliezen, verwerpen, tot dat zij eindelijk op het punt stond om over te gaan tot het Protestantismus, gelijk in 't noorden van Europa, gemaskerd door Katholijke hierarchieke vormen. Met de verwerping van het allerheiligste Sakrament, verviel tevens het priesterschap en de biecht, en bleef alzoo de hierarchie zonder doel, werd eene kostbare overtolligheid, alleen geschikt, om als politiek instrument een integrerend deel uit te maken van hetgeen men noemt de staatsmachine. Wie nog geloof had in Engeland, deinsde voor zulke gevolgtrekking terug. Men zag voor zich den weg gebaand tot het Protestantismus; en van daar tot het rationalismus was slechts één stap, dien reeds vele Anglikanen niet hadden gevreesd te doen. Men meende dus het tot verval neigend geloof te moeten verlevendigen, met tot den oorsprong der Anglikaansche Kerk op te klimmen. De Puseyisten beproefden zulks op dezelfde manier, gelijk de orthodoxen bij ons onderstaan op te klimmen tot de Synode van Dordt. Evenwel met dit verschil: de Puseyisten begrepen, dat de Kerk van Christus niet had kunnen aanvangen met Hendrik VIII. Dewijl zij nu reeds 18 eeuwen oud, en de geheele wereld door verkondigd geweest was, kon Engeland alléén de Kerk niet uitmaken, maar slechts een klein gedeelte van Christus Kerk zijn. Men wierp dus een blik buiten Engeland, en doorzocht gretig de voorgaande eeuwen van het Christendom, om daar de bevestiging te zoeken van hetgeen de Anglikaansche Kerk had geleerd. Men vond in plaats daarvan stuk voor stuk de geheele Katholijke waarheid, met het kerkelijk gezag van den Paus door alle eeuwen heen geleeraard en bewerkstelligd. Die bevinding was ontzettend voor lieden, die een gelijken afschrik hadden van Rome, als van het in rationalismus verkwijnend protestantismus. Maar nadat het eenmaal overtuigend gebleken was, dat er geen middelweg is tusschen gezag en rationalismus, was er geene andere keus mogelijk, dan óf af te dwalen met het protestantismus tot het rationalismus, óf terug te keeren tot het gezag, dat is naar de Katholijke Kerk, waarin alleen gezag te vinden is. Deze overtuiging had den terugkeer van velen tot de Katholijke Kerk ten gevolge, en daaronder van den Eerwaardigen heer J. Gordon, wiens *redenen van bekeering* wij heden in het Hollandsch overgezet aankondigen.

De vertaler heeft een verdienstelijk werk verrigt met bepaaldelijk deze »*redenen van bekeering*" aan het Hollandsch publiek kenbaar te maken. De Katholijken zullen daarin niet alleen vinden eene stichtelijke en onderhoudende lektuur; zij zullen daarin daarenboven vele met groote klaarheid ontwikkelde redenen ontmoeten, die hen in hun geloof zullen bevestigen, terwijl zij in de gelegenheid worden gesteld om de twijfelingen te leeren kennen, waartusschen andersgezinden pijnlijk heen en weer worden geslingerd. Alzoo zal het werk strekken om van den eenen kant hen tot dankbaarheid op te wekken jegens den goeden God, die hun in de katholijke waarheid de rust geschonken heeft, waarnaar anderen rusteloos en vruchteloos zoeken; en om hun van den anderen kant medelijden in te boezemen met onze andersdenkende landgenooten, die niet minder dan de Anglikanen rondtasten in de duisternissen der protestantsche afdwalingen, te vergeefs naar een hechten steun grijpende, waaraan zich vast te houden op het hellend vlak, dat naar het ongeloof leidt, en velen reeds in den afgrond heeft doen afglijden.

Maar »*de redenen van mijne bekeering*" kunnen ook en vooral dienstig zijn aan de afgescheidene en niet afgescheidene orthodoxen. Hun vooral bevelen wij dit werkje aan. *Mutatis mutandis* is een groot gedeelte van dit belangrijk schrift op hen in gelijke mate toepasselijk als op de Anglikanen. Moge het sommigen hunner in de handen vallen, en Gods genadige zegen de kennisneming vruchtbaar maken!

De prijs van het nuttige schrift is vrij laag gesteld, en de voordeelen daarenboven zijn bestemd voor »*arme verlatene kinderen.*" De vertaler geeft alzoo aan de koopers nog de gelegenheid om tot een liefdadig gesticht bij te dragen. Eene reden van aanbeveling te meer, die het werk niet noodig had, en die toch ook eene waarde heeft, waarop wij 't onnoodig achten te drukken. Het boekje vinde zijn lezer.

ADVERTENTIEN.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.